

~~WDD/mon/16~~

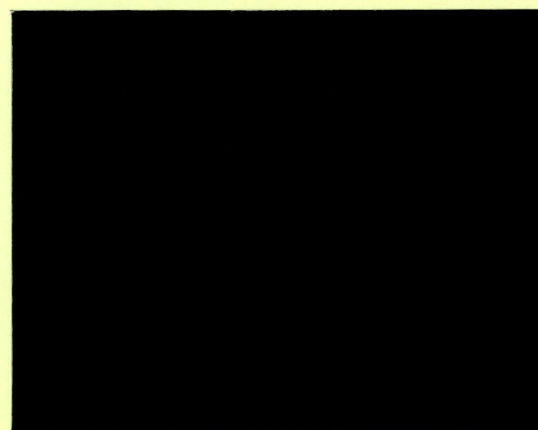
STICHTING STUDIE CENTRUM WEGENBOUW

10.9

SCW

BIBLIOTHEEK

Dienst Weg- en Waterbouwkunde
Postbus 5044, 2600 GA DELFT

16

BUREAU: JANSBUITENSINGEL 14a, 6811 AB ARNHEM TELEFOON 085-425741

10.g-16

BIBLIOTHEEK
Dienst Weg- en Waterbouwkunde
Postbus 5044, 2600 GA DELFT

HANDLEIDING VOOR HET MAAIEN
VAN WEGBERMEN
IN DE DIREKTIE OVERIJSSEL
VAN DE RIJKSWATERSTAAT

door
G. Verhoek en H. Heemsbergen

INHOUD

	1. Woord vooraf	2
	2. De waarde van de wegbermbegroeiing	3
	3. De maaifrequentie en het maaitijdstip	4
	4. Constantheid in beheer en onderhoud	5
	5. Niet alleen zeldzame soorten	6
	6. Heide	6
	7. Onkruiden	7
	8. Maaiapparatuur	7
	9. Afvoer van het maaisel	7
	10. Het onderhoud van bermsloten	8
	11. Samenvatting	8
	12. Literatuurlijst	10
bijlage	I Maaitijdstipadviezen	11
"	II Kaart met maaishema's	18

1. Voorwoord

Deze beknopte handleiding voor het maaien van wegbermen, met de daarbij behorende maaischema's, werd samengesteld door de heren:

H. Heemsbergen, Adviesgroep Vegetatiebeheer

Wageningen,

G. Verhoek, Staatsbosbeheer

afd. Verkeerswegen

Utrecht,

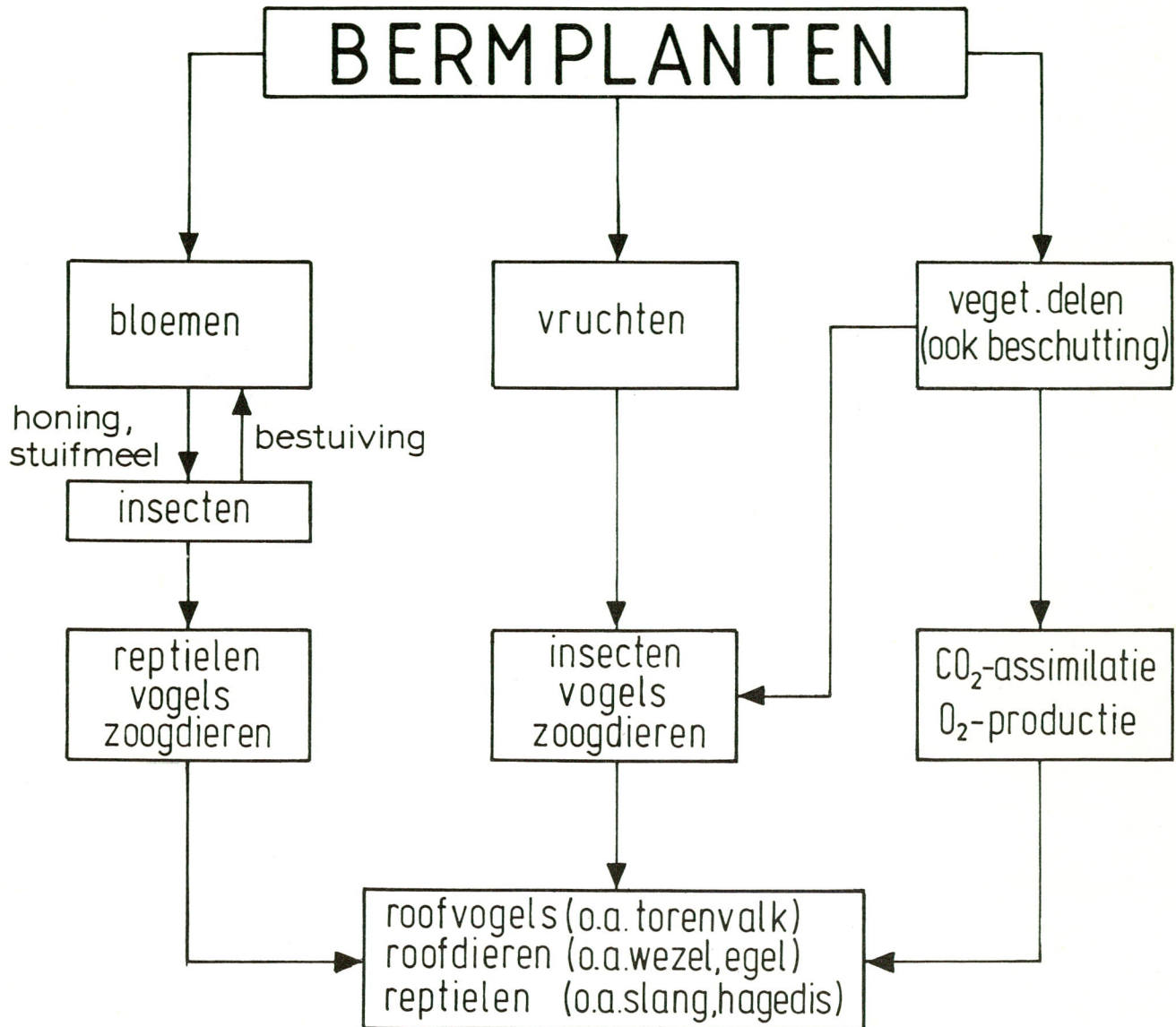
in nauwe samenwerking met ter zake kundige medewerkers bij de provinciale directies van de Rijkswaterstaat. Vanaf deze plaats worden zij allen hartelijk dank gezegd voor hun werkzaamheden.

De handleiding zelf is bedoeld voor hen, die in de praktijk het onderhoud van deze bermen begeleiden, danwel uitvoeren. Het bestuur is ervan overtuigd, dat haar gebruik bijdraagt tot de instandhouding of het herstellen van de in het landschap zo gewaardeerde bloemrijke bermbegroeiingen. Immers uit met name het onderzoek van de werkgroep E 6 "Begroeiing wegbermen en erosiebestrijding" van het Studie Centrum Wegenbouw, is gebleken dat de biologische waarde van genoemde bermbegroeiing alleen maar toeneemt, wanneer het onderhoud wordt afgestemd op het vroegere beheer van het kruidenrijke hooiland. Het door het E 6-onderzoek verkregen inzicht in bermaanleg en -onderhoud heeft mede tot gevolg gehad, dat er thans in de wegbermen tenminste 450 inheemse plantesoorten kunnen voorkomen.

Tot slot zij vermeld, dat onderhavige handleiding alvorens zij is uitgegeven, kritisch is doorgenomen door de heren M. Hoogerkamp en P. Zonderwijk, leden van bovengenoemde werkgroep. Ook zij worden voor hun werkzaamheden hartelijk dank gezegd.

2. De waarde van de wegbermbegroeiing

Kleur- en bloemrijke bermen kunnen een aantrekkelijke verfraaiing van het landschap zijn. Behalve als mooie omlijsting van onze wegen en als uitwijkplaats voor vele soms zeldzame wilde planten en dieren kunnen goed onderhouden wegbermen ook van betekenis zijn voor de land- en tuinbouw (Bestuiving).

Van de Nederlandse flora en fauna worden vele soorten door intensief ingrijpen van de mens met de ondergang bedreigd; stedenbouw, het in cultuur brengen van "woeste" grond en de intensivering van de landbouw zijn hier voorbeelden van. Ook het bermonderhoud in het recente verleden droeg hiertoe bij.

Door het veelvuldig maaien, het laten liggen van het maaisel (bemesting!) en het toepassen van onkruidbestrijdingsmiddelen zijn vele kruiden, die vroeger in de bermen groeiden, verdwenen. Een deel hiervan is door deze ingrepen direct gedood, een ander deel kon geen zaad meer vormen en zich daardoor niet handhaven en een deel werd door grassen, die bestand zijn tegen vaak maaien en profiteren van de indirecte bemesting door middel van het maaisel, verdrongen. Als gevolg hiervan ontstonden eentonige grasbermen.

Indien er een- of tweemaal per jaar wordt gemaaid, het maaisel wordt afgevoerd en geen onkruidbestrijdingsmiddelen worden toegepast, kunnen de kruiden zich weer als voorheen in de bermen ontwikkelen. Op de op deze manier onderhouden wegbermen komen nu in totaal meer dan 450 plantesoorten voor, dit is ruim een derde deel van het aantal soorten van onze wilde flora. Ongeveer 30 van deze 450 soorten zijn zeldzaam, waarvan sommige wettelijk beschermd!

Vele van de plantesoorten dienen direct en indirect als voedselbron voor allerlei kleinere diersoorten (vlinders, hommels, bijen en dergelijke). Daar bovendien vele andere diersoorten zoals zangvogels, spitsmuizen en roofvogels hun voedselbron in soortenrijke bermen kunnen vinden, zullen ook wat de fauna betreft de bermen hun oude waarde kunnen herkrijgen, zoals uit het schematisch overzicht blijkt.

Het voorlopig opgestelde maaischema is geënt op het plantaardige produktievermogen van de bermbegroeiing en op een vrij oppervlakkige floristische inventarisatie. Het is voor verfijning vatbaar. In de toekomst zal wellicht een meer gedetailleerd maaischema opgesteld kunnen worden.

3. De maaifrequentie en het maaitijdstip

Welke planten en dieren op wegbermen voorkomen, hangt

voor een belangrijk deel af van het maairegiem. Wordt dikwijls - drie of meer keer per jaar - gemaaid, dan kunnen slechts weinig soorten zich handhaven. Er ontstaat een saaie begroeiing waarin grassen domineren en kruiden vrijwel geheel ontbreken. Wanneer nooit wordt gemaaid, gaan bomen en struiken overheersen.

Ook het maaitijdstip speelt een belangrijke rol. Wordt in april gemaaid dan krijgen vele voorjaarssoorten geen kans in bloei te komen en zaad te vormen. Wordt jaren achtereen in april gemaaid dan zullen ze zelfs verdwijnen. Wordt evenwel in juli gemaaid, dan worden de zomersoorten het kind van de rekening.

Tenslotte is de manier waarop gemaaid wordt belangrijk (zodebeschadiging). De begroeiing te kort afmaaien en laten liggen, bevordert de groei van de grassen ten koste van de kruiden.

Het kiezen van een bepaald maairegiem betekent altijd dat men bepaalde dier- en plantesoorten in hun levensmogelijkheden bevoordeelt en andere benadeelt.

Door niet op alle bermen het zelfde aantal keren en op hetzelfde tijdstip te maaien, is er sprake van een uiteenlopende bloei op de diverse bermen.

Om tot een keuze van maaifrequentie en -tijdstip te komen, kan gebruik gemaakt worden van bepaalde indicatorplanten. Deze zijn echter door het minder juiste onderhoud in het verleden, lang niet overal meer aanwezig. Ze zullen bij een goed onderhoud weer naar voren kunnen komen.

Ontbreken de typische indicatorplanten dan kan op grond van het geografisch voorkomen van de planten een houvast worden verkregen, dat steun biedt bij het kiezen van maaifrequentie en -tijdstip op het betreffende wegvak.

4. Constantheid in beheer en onderhoud

Is er eenmaal aan de hand van het voorgaande voor een bepaalde maaifrequentie en een bepaald maaitijdstip gekozen dan is het belangrijk zich hier in de eerstvolgende jaren strikt aan te houden. Dit is nodig om de stabiliteit van de begroeiing en de daarmee verband houdende rijkdom te bevorderen.

deren. Door de wisselvalligheid van ons klimaat is het echter niet mogelijk één exacte maaidatum voor vele jaren vast te leggen. Met bepalen van een "vaste" maaidatum wordt dan ook bedoeld een compromis tussen de kalenderdatum en de ontwikkeling van de vegetatie.

Het is bijzonder belangrijk op lange trajecten elk jaar op dezelfde plaats met de maaiwerkzaamheden te beginnen.

5. Niet alleen zeldzame soorten

Op wegbermen kunnen veel zeldzame plantesoorten voorkomen, waarvan er zelfs een aantal wettelijk beschermd zijn. Bij het kiezen van het maaischema is het verleidelijk op deze soorten af te stemmen. Zonder deze te vergeten moeten we ook een open oog voor de meer algemeen voorkomende plantesoorten hebben. Om het onderhoud van gras- en kruidenvegetaties praktisch uitvoerbaar te houden is het noodzakelijk om minimaal enkele kilometers wegberm volgens hetzelfde schema te onderhouden, waarbij de groeiplaatsen van zeldzame soorten uitgezonderd dienen te worden.

Welke soorten van nature voorkomen, wordt in hoofdzaak bepaald door de grondsoort, de vochtvoorziening, de beschikbare voedingsstoffen (stikstof, fosfaat, kali), de ligging ten opzichte van de zon en de ouderdom van de berm. Vele plantesoorten zijn hierdoor als regel op natuurlijke wijze in het betreffende gebied tot ontwikkeling gekomen (alles is overal maar het milieu selecteert).

6. Heide

Om een heidebegroeiing in stand te houden, moet deze eenmaal in de 5-10 jaar gemaaid worden. Het maaien (verjongen) moet na de bloei- en zaadvorming geschieden. De maaihoogte moet zo laag mogelijk zijn zonder dat bodemverwonding plaatsvindt waarbij ook dit maaisel moet worden afgevoerd.

Komt veel gras in de heide voor dan is maaien juist boven de heide na de bloei van de grassen soms gewenst, waarbij gezorgd moet worden dat de heide zo weinig mogelijk wordt be-

schadigd. Het verwijderen van houtige opslag is van tijd tot tijd noodzakelijk.

7. Onkruiden

Onkruiden, die in land- en tuinbouw problemen kunnen opleveren, komen op wegbermen zelden voor, zeker als door een goed onderhoud een stabiele vegetatie is verkregen. De hier voorkomende plantesoorten kunnen weliswaar veel zaden produceren doch kunnen zich op goed in gebruik zijnd cultuurland bijna niet ontwikkelen. Akkerdistelhaarden die vooral voorkomen op gestoorde bermen, zoals bij grondverzet, de bouw van viadukten, het leggen van kabels en leidingen, kunnen dan massaal optreden. Op enkele plaatsen waar wortelen voor de zaadvermeerdering worden geteeld, kan wilde peen in de bermen door kruisbestuiving bastaardering van het gekweekte wortelzaad tot gevolg hebben. Het maaien vóór de bloei van de akkerdistel en soms wilde peen voorkomt overlast voor de aangrenzende grondgebruikers. Een extra maaibeurt van deze soorten is meestal voldoende om zaadverspreiding en bastaardering te voorkomen.

8. Maaiapparatuur

De vegetatie mag vooral niet te kort worden afgemaaid. Een maaistoppelhoogte van 5-7 cm is het meest gewenst. Het maaisel mag niet versnipperd op de berm komen te liggen, het noodzakelijke afvoeren is dan nauwelijks mogelijk.

Momenteel voldoen dubbele messenbalken, vingerbalken en op vlakke bermen afgeschermd landbouwcirkelmaaiers het best. De gewenste grootte van de te gebruiken machines wordt mede bepaald door de breedte van de berm, de aanwezigheid van obstakels en taluds.

9. Afvoer van het maaisel

Het maaisel moet waar mogelijk altijd worden afgevoerd. Dit komt de rijkdom aan plantesoorten ten goede en geeft vermindering van de grasgroei. Voor het afvoeren van het maaisel wordt nog steeds naar betere machines gezocht.

Bij mechanisch verzamelen van het maaisel voldoen op-raapwagens en vooral ook de balenpersen het best. De afvoer moet binnen 10 dagen na het maaien geschieden. Door het maaisel enkele dagen te laten drogen kunnen gevormde zaden nog uitvallen en wordt het afvoeren gemakkelijker.

Maaisel van bermen langs druk bereden wegen kan stoffen bevatten, o.a. lood, die schadelijk zijn voor het vee. Andere gebruikswaarden van het maaisel zijn in onderzoek.

10. Het onderhoud van bermsloten

Op een deel van de langs rijkswegen gelegen sloten rust een schouwplicht. Dit houdt in dat zij voor een bepaalde datum schoongemaakt moeten worden. Naast het jaarlijks uitmaaien is periodiek uitbaggeren, hetgeen bij voorkeur in het najaar dient te geschieden, voor sloten de belangrijkste onderhoudsmaatregel. De baggerspecie mag niet op de berm worden verspreid (bemesting). Indien het onderhoud vanaf de wegberm dient te geschieden, moet de aangrenzende strook van de berm eerst worden gemaaid voor het rijden en de speciebergings.

In het algemeen wordt om economische redenen het maai-tijdstip voor de gehele berm zodanig gekozen, dat juist voor het schoonmaken van de sloten gemaaid wordt. Dit levert wanneer maai- en schouwdatum overeenkomen, weinig moeilijkheden op. Helaas is dit niet altijd het geval (andere schouwdata, hogere schouwfrequentie).

Voor alle niet schouwplichtige watergangen kan met eenmaal uitmaaien in het najaar met een maaikorf worden volstaan. Ook dit materiaal moet worden afgevoerd. Rietkragen waarin vele zeer bijzondere plantesoorten voorkomen dienen in de winter te worden gemaaid.

11. Samenvatting

- op bijna alle bermen kan met één of twee keer maaien per jaar worden volstaan;
- heidebegroeiingen moeten eenmaal in de 5-10 jaar gemaaid worden;
- minder dan één keer per jaar maaien geeft soortenarme ber-

men en houtige opslag;

- meer dan twee keer maaïen per jaar is schadelijk voor de flora en fauna;
- meer dan twee keer per jaar maaïen is alleen verantwoord als verkeersveiligheidsoverwegingen gelden, bijvoorbeeld van de strook grenzend aan de verharding tot direct achter de reflektorplanken, uitzichtshoeken, bij kruisingen en smalle middenbermen;
- ieder jaar moet eenzelfde bermgedeelte steeds in hetzelfde ontwikkelingsstadium van de vegetatie worden gemaaid;
- het maaïsel moet, indien mogelijk, altijd worden afgevoerd;
- chemische onkruidbestrijdingsmiddelen mogen slechts bij hoge uitzondering uitsluitend pleksgewijs worden toegepast.

12. Enige Nederlandse literatuur

- Beschermde planten en dieren.
Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk
werk, 1974, 92 blz.
- De bloemen langs onze wegen en het wegbeheer.
Staatsbosbeheer, 1970, 27 blz.
- Wegbermbeheer in de provincie Utrecht.
Hessel, P., H. Kampf en S. Osinga
Groen, 1977 nr. 7: 226-236.
- Het aanbrengen van begroeiing op wegbermen en taluds.
Stichting Studie Centrum Wegenbouw. Werkgroep E 6,
Mededeling nr. 29, maart 1972, 50 blz.
- Het onderhoud van begroeiing op wegbermen en taluds.
Stichting Studie Centrum Wegenbouw, Werkgroep E 6,
Mededeling nr. 37, mei 1975, 51 blz.
- Wegbermbeheer. Stichting Studie Centrum Wegenbouw.
Werkgroep E 6, Mededeling nr. 49, juni 1980, 140 blz.
- Nota wegbermbeheer. Provinciale Waterstaat Utrecht,
25 okt. 1974, 18 blz.
- Westhoff, V., P.A. Bakker, Chr. G. van Leeuwen,
E.E. van der Voo en I.S. Zonneveld, 1973 en 1974. Wilde
Planten delen I, II en III.
- Heimans, E., H.W. Heinsius en Jac. P. Thijsse. Geïllustreer-
de Flora van Nederland, 21e druk 1965. Uitg.: W. Versluys
N.V. te Amsterdam.
- Heukels, H. en S.J. van Ooststroom. Flora van Nederland.
17e druk 1972. Uitg.: Wolters-Noordhoff N.V. te Groningen.
- Hoogerkamp, M., 1974. Ervaringen met het nieuwe systeem van
bermonderhoud. Wegen 48: 104-111.
- Mennema, J., H. Bonte, N. van der Meijden, M. Schilhorn
van Veen, J. van Alphen, M.J. Mennema, O. Mennema,
R. van der Meyden en G. van Vliet, 1976. Elseviers Bloemen-
gids (De wilde bloemen van Noordwest-Europa. Vertaling en
bewerking van The wild flowers of Britain and Northern
Europe door Richard Fitter and Alistair Fitter).
- Zonderwijk, P., nov. 1973. Herleving van onze wegbermflora.
Natuurbehoud, 4e Jrg., nr. 4: 79-84.

Bijlage I

Maaitijdstipadviezen

Deze adviezen zijn zoals in het voorgaande is opgemerkt, mede gebaseerd op het ontwikkelingsstadium van de vegetatie. In klimatologisch gezien extreme jaren kan een aanpassing van het maaitijdstip noodzakelijk zijn.

<u>Code</u>	<u>Periode</u>	<u>Zie kaart:</u>
I	15 mei - 15 juni	geel
II	15 juni - 15 juli	groen
III	15 september - 15 november	rood
IV	15 augustus - 15 november	blauw
V	15 september - 15 november	rood (gestippeld)
VI	naar eigen inzicht	paars

Enkele richtplanten waarop men met de maaierwerkzaamheden kan beginnen in de genoemde perioden.

Code I - 15 mei - 15 juni. Op zand- en kleibermen in de nabloei en uitzaai van scherpe boterbloem en veldzuring.

Code II - 15 juni - 15 juli. Op zandbermen in de nabloei en uitzaai van biggekruid. Op kleibermen in de nabloei en uitzaai van fluitekruid.

Code III - 15 september - 15 november. Op zand- en kleibermen de tweede maaibeurt als alles is uitgebloeid en in zaad staat.

Code IV - 15 augustus - 15 november. Op mineraalarme zandgronden waar met één maaibeurt per jaar kan worden volstaan, op het moment waarop alles is uitgebloeid en in zaad staat.

Code V - 15 september - 15 november. Op mineraalarme zandgronden waar met één maaibeurt per jaar kan worden volstaan, op het moment waarop alles is uitgebloeid en in zaad staat.

Code VI - maaien naar eigen inzicht.

Voor zover nodig meer dan twee keer te maaïen in het groeiseizoen van half april - half november ter beoordeling van de onderhoudsdienst:

- a. smalle middenbermen waar de afstand tussen de beide verhardingen minder dan ± 2.50 m bedraagt;
de eerste meter grenzend aan de verharding van brede middenbermen (breder dan ± 2.50 m) en van tussenbermen;
- b. tot juist achter wegbermplanken;
- c. plaatsen waar dit voor de verkeerssituatie vereist is zoals op kruisingen.

Weg nr.	Naam	van km tot km	Maaitijd- stippen	Code	Reden en om- schrijving
1	<u>Deventer-aansluiting RW. 35</u>	94.430-132.400	15 aug.-15 nov.	IV	voorjaars- en zo- merbloei <u>heidege- deelten niet maaïen</u>
28	<u>IJsselbrug-aansluiting RW. 34</u>	82.705- 90.500	naar eigen in- zicht maaïen	VI	
32	<u>Zwolle-Friese Grens</u>				
	a. Zwolle-Meppel	37.800- 55.307	15 mei -15 juni I 15 sept.-15 nov. III	I III	zomerbloei
	b. Havelte-Kallenkote	5.313- 7.300	15 aug. -15 nov.	IV	zomerbloei
	c. Kallenkote-De Blesse	7.300- 12.859	15 juni -15 juli II	II	voorjaars- en na- zomerbloei
		16.500- 19.985	15 sept.-15 nov.	III	
34	<u>Zwolle-Drentse grens</u>	0.000- 2.500	15 juni -15 juli II	II	voorjaars- en na- zomerbloei
			15 sept.-15 nov.	III	
		2.500- 18.600	15 juni -15 juli II 15 sept.-15 nov.	II III	
		13.500- 15.600			<u>1e en 2e maai- beurt: buitenta- luds (N en Z) niet maaïen</u>
		15.650- 15.700			<u>1e maaibeurt: over- hoeken (N en Z) niet maaïen</u>
		19.400- 23.800	15 sept.-15 nov.	V	
		22.900- 23.100			<u>berm niet maaïen</u>
		23.800- 32.800	15 juni -15 juli II 15 sept.-15 nov.	II III	
		32.800- 43.915	15 sept.-15 nov.	V	

Weg nr.	Naam	van km tot km	Maaitijd-stippen	Code	Reden en omschrijving
		38.150			<u>overhoeken niet maaïen</u>
		43.100-43.915			<u>berm parallelweg (N) niet maaïen</u>
35	<u>Almelo-Enschede</u>	47.820-66.850	15 aug. -15 nov. IV		voorjaars- en zomerbloei <u>heidegedeelte niet maaïen</u>
36	<u>Witte Paal-Almelo</u>				
	a. Westerhaar-Witte Paal	0.000-11.300	15 juni -15 juli II 15 sept.-15 nov. III		voorjaars- en nazomerbloei
		10.600			<u>overhoeken niet maaïen</u>
	b. Almelo-Westerhaar	11.300-23.911	15 juni -15 juli II 15 sept.-15 nov. III		<u>heidegedeelte niet maaïen indien mogelijk vervalt 2e maaibeurt</u>
37	<u>Staphorst-Drentse grens</u>	0.000- 3.360	15 mei -15 juni I 15 sept.-15 nov. III		zomer- en nazomerbloei
335	<u>Zwolle-Almelo-Glanerbrug (grens)</u>				
	a. Zwolle-Wijthmen	0.000- 8.100	15 juni -15 juli II 15 sept.-15 nov. III		
	b. Wijthmen-Wierden	8.100-37.215	15 mei -15 juni I 15 sept.-15 nov. III		zomerbloei
		19.900-20.900			<u>niet maaïen</u>
	c. Wierden-Twenthekanaal	37.215-44.360	15 juni -15 juli II 15 sept.-15 nov. III		voorjaars- en nazomerbloei
	d. Twenthekanaal-Almelo	44.360-46.760	15 mei -15 juni I 15 sept.-15 nov. III		zomerbloei

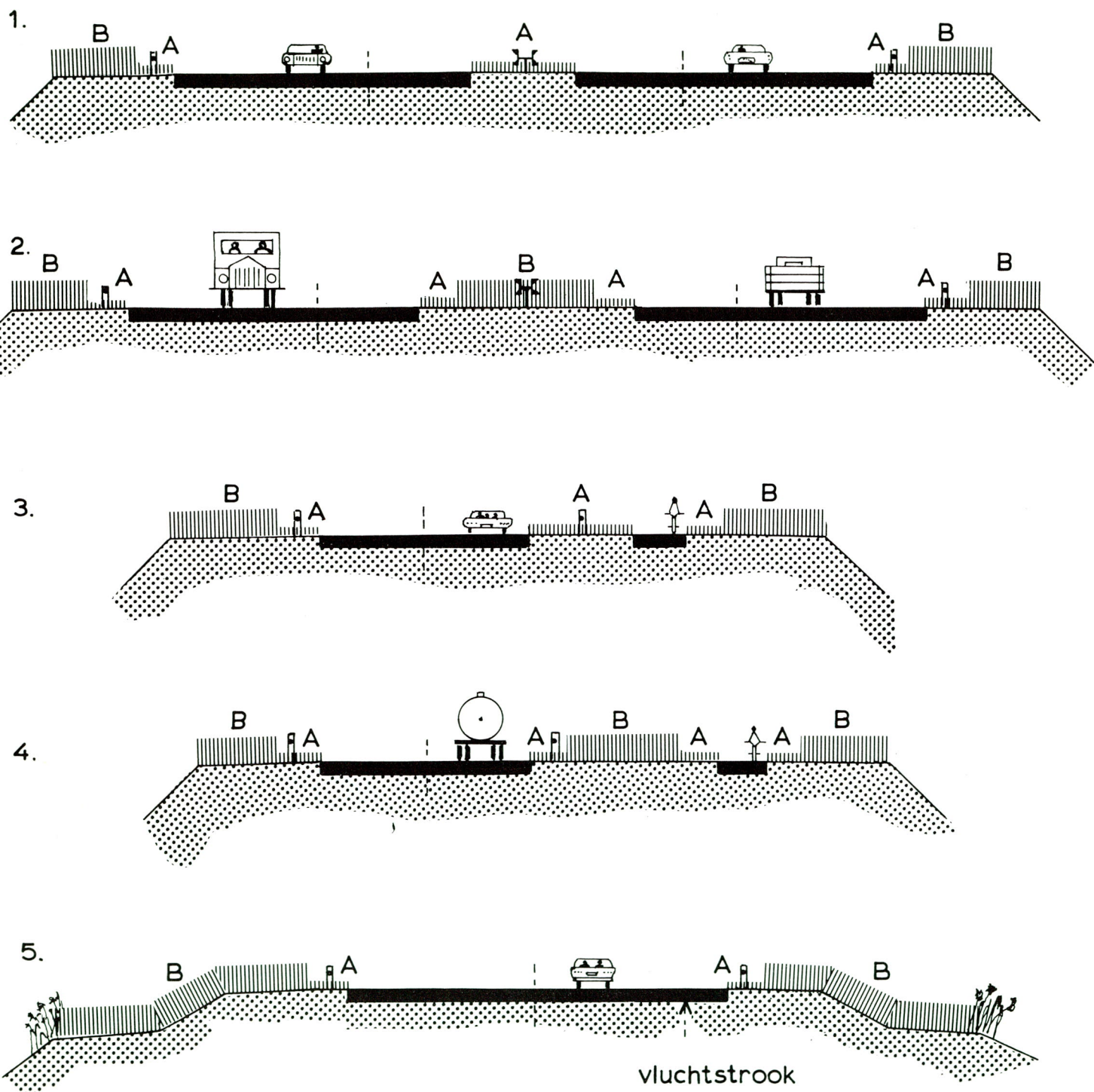
Weg nr.	Naam	van km tot km	Maaitijd- stippen	Code	Reden en om- schrijving
	e. Almelo-Hengelo	49.765-60.250	15 mei -15 juni I 15 sept.-15 nov. III		zomerbloei
	f. Hengelo-Enschede	63.475-67.700	15 mei -15 juni I 15 sept.-15 nov. III		zomerbloei
337	<u>Deventer-Zwolle</u>				
	a. Deventer-Herxen	3.630-23.720	15 mei -15 juni I 15 sept.-15 nov. III		voorjaars- en na- zomerbloei <u>onderberm ten zui- den van Olst in najaar maaien</u>
	b. Herxen-Zwolle	23.720-31.810	15 juni -15 juli II 15 sept.-15 nov. III		
338	<u>Zwolle-Kampen-Ramspol</u>				
	a. Zwolle-Kampen	1.160-12.800	15 juni -15 juli II 15 sept.-15 nov. III		voorjaars- en na- zomerbloei
	b. Kampen-Ramspol	13.508-21.097	15 mei -15 juni I 15 sept.-15 nov. III		voorjaars- en na- zomerbloei
339	<u>Diepenheim-Goor</u>	24.100-27.435	15 juni -15 juli II 15 sept.-15 nov. III		voorjaars- en na- zomerbloei <u>indien mogelijk vervalt 2e maai- beurt</u>
342	<u>Oldenzaal-De Poppe</u>	0.000- 7.581	15 juni -15 juli II		voorjaars- en zo- merbloei
343	<u>Holten-Wierden</u>	0.000- 5.060	15 juni -15 juli II		voorjaars- en na- zomerbloei
		8.751-14.275	15 sept.-15 nov. III		

Weg nr.	Naam	van km tot km	Maaitijd- stippen	Code	Reden en om- schrijving
344	<u>Deventer-Denekamp</u>				
	a. Deventer-Holten	2.583-17.800	15 juni -15 juli II 15 sept.-15 nov. III		voorjaars- en zomerbloei <u>1e maaibeurt:</u> <u>boomged. niet</u> <u>maaien</u>
	b. Holten-Markelo	19.900-25.920	15 sept.-15 nov. V		voorjaars- en zo- merbloei
	c. Markelo-Goor	27.200-30.954	15 juni -15 juli II 15 sept.-15 nov. III		zomerbloei
	d. Goor-Hengelo	35.470-46.800	15 juni -15 juli II 15 sept.-15 nov.		voorjaars- en zo- merbloei <u>1e maaibeurt: ta-</u> <u>luds rondweg Del-</u> <u>den niet maaien</u> <u>2e maaibeurt: ver-</u> <u>valt voor zover</u> <u>mogelijk</u>
	e. Hengelo-Oldenzaal	50.806-60.488	15 mei -15 juni I 15 sept.-15 nov. III		voorjaars- en zo- merbloei <u>1e maaibeurt: over-</u> <u>hoeken rondweg</u> <u>Oldenzaal niet</u> <u>maaien</u>
	f. Oldenzaal-Rammelbeek	60.325-71.760	15 juni -15 juli II 15 sept.-15 nov. III		voorjaars- en zo- merbloei <u>indien mogelijk</u> <u>vervalt 2e maai-</u> <u>beurt</u>

Weg nr.	Naam	van km tot km	Maaitijd- stippen	Code	Reden en om- schrijving
346	<u>Gelderse grens-Goor</u>				
	a. Gelderse grens- de Dennen	18.060-21.900	15 mei -15 juni I 15 sept.-15 nov. III		zomer- en na- zomerbloei
	b. de Dennen-Weldammerbrug	21.900-28.700	15 juni -15 juli II 15 sept.-15 nov. III		voorjaars- en na- zomerbloei <u>indien mogelijk</u> <u>vervalt 2e maai-</u> <u>beurt</u>
	c. Hengelerbrug-Goor	28.700-30.500	15 mei -15 juni I 15 sept.-15 nov. III		voorjaars- en na- zomerbloei

WEGBERMEN. Dwarsprofielen voor maaischema's.

A=gedeelten die vaker gemaaid kunnen worden
 B=gedeelten die onder opgestelde maaischema's vallen

Rijkswaterstaat Directie Overijssel

Zwartewaterallee 7

8031 DX Zwolle

Telefoon 05200 - 71616

Telex 42095

